

Rudi Koncilija

SLOVENCİ – PRAPREBIVALCI V SRCU EVROPE

Dopolnjen zgodovinski del govora ob blagoslovitvi starodavnega vaškega vodnjaka – studenca »Pod Plešo« v Topolah pri Mengšu 11. 8. 2002. Na povabilo Svetovnega slovenskega kongresa sem 10. 5. 2004 predavanje ponovil na njihovi prireditvi v Škofovih zavodih v Ljubljani, 7. 10. 2005 pa na povabilo Viktorinovega društva še na Ptuj v dvorani pri minoritih.

First presented at the consecration of the ancient fountain »Pod Plešo« on Sunday, August 11th 2002, in Topole near Mengeš, Slovenia

Prvi del objavljen v / Published-in-part in: Cerkev v sedanjem svetu, 2004, 38(2), 59-61

Abstract

Slovenians - the ancient inhabitants in the heart of Europe

I decided to write this article at reading the *Helmolts Weltgeschichte* (1-9), World History that 100 years ago had been published simultaneously in German, English and Russian language. This work affirms that the name »Slovenia« existed even before the arrival of Croats in the year 626 AD and that Croats colonized a part of the territory of Slovenians. As the Croats were in majority they assimilated the Slovenians living there. It is also stated that Slovenians are the primary inhabitants of the Roman provinces named Vindelitia, Raetia, Noricum, Pannonia, Istria. And also that Slovenians were the only people that preserved the name of Old Slavs, for the *Helmolts Weltgeschichte* holds Slovakia and Slavonia as the rests of the Slovenian state of Prince Kocelj. Ancient Latin authors called all Slavs as »Veneti«, while Greek writers had the form »Enetoi«. Thus also the Slovenians of five Roman provinces were »Veneti«. At the same time the *Helmolts Weltgeschichte* is giving them the name of »Slowenen« (»Slovinci« - »Slovenians«). The Byzantine authors had taken namely in account also the Slavic words. It is by these authors that the *Helmolts Weltgeschichte* finds the name of »Slovenia« and also »Sklavinia« as well as »Slavinia« in the texts of 7th century AD, while the Latin authors were writing the same name as »Sclavinia«. Paulus Diaconus calls the Slovenians of the East Tyrol and Carinthia at the end of 6th century »Sclabi«, and the second quarter of the 7th century AD he calls them »Vinedi«. Around 800 AD the Slovenians living along the river Sava were according to the same author »Sclavi« and their territory »Sclavorum patria«. At the same time he is giving them also the name »Carniolenses«. Towards the end of the first and the beginning of the second millennium the emperors Otto II and Otto III were mentioning the Slovenians and the Slovenian language. »Sclavinia« as it stands in three documents of Otto III means the territory of the Great Carinthia. The four countries under the rule of the emperor are represented in images of four women, three of them with royal crowns on their heads (Italia, Galia, Germania), while the fourth one, wearing a ducal helmet, is representing »Sclavinia«. The first known Slovenian word is »Slovenia« from the time before the year 626 AD. It is 777 AD that the word »jopan« (župan) appeared. The document of pope Hadrianus

II from 868-869 uses the words »Slovenica lingua« meaning the Old Church Slavonic. From the year 970 we have the expression »lingua sclavanisca«. Emperor Otto II on 23. 11. 973 while mentioning the locality of »Žabnica« and emperor Otto III for »Gorica« explain that those names are from the »language of Slovenians« (»lingua Sclavorum«). This fact means that imperial documents from the time of the »Brižinski spomeniki« (Monuments of Freising) acknowledge the Slovenian language and the Slovenians.

Starodavni vaški vodnjak »pod Plešo« v Topolah pri Mengšu, ki ga blagoslavljam, potem ko so ga pridne roke vaščank in vaščanov uredile in olepšale njegovo okolico, je simbol slovenske pradavnine. Zato se, drage sovaščanke in sovaščani moje rojstne vasi, kot tudi drugi navzoči župljani mengeške župnije, nekdanje slavne pražupnije, in vsi, ki ste prihiteli sem iz drugih krajev, ozrimo na to slovensko pradavnino, še posebej na nekatere tako pomembne obletnice, da bi jih morala proslaviti najvišja državna oblast. Zato jih toliko bolj s srcem proslavimo mi tu v srcu Slovenije.

Seznani se bomo, da je pred okoli 1400 leti, natančneje pred letom 626 že znana uporaba imena »Slovenia« za domovino naših prednikov s trikrat večjo površino od današnje. Enako stara je uporaba njenega polatinjenega imena, ki se glasi »Sclavinia«. Spomnili se bomo 1000-letnice smrti cesarja Otona III., ki je kakor že njegov oče cesar Oton II. omenjal in s tem priznaval obstoj slovenskega jezika in Slovencev in posebej tudi Slovenijo pod izrazom »Sclavinia«. Spomnili pa se bomo tudi 1000-letnice razpada velike politične enote znotraj cesarstva, ki jo zgodovinarji imenujejo »Velika Karantanija« in dejansko pomeni isto ozemlje kot »Sclavinia«.

Po imenu smo Slovenci – Ljudje Besede

Slovenci smo po svojem imenu »ljudje besede«. Z vstopom v Evropsko skupnost smo slovensko besedo uveljavili kot enakopravno v evropskem parlamentu. To nas zavezuje, da se zavedamo svojega izvora in identitete.

Izvor in pomen imena Slovani in Slovenci

Osnova praslovanske besede »Slovjene«, ki pomeni »Slovani« in odkoder prihaja tudi ime »Slovenci«, je »slov-«. Navzoča je v zemljepisnih imenih, in sicer se ohranja v imenih rek (npr.: Sava, Slavin, Sluja itd.).

Obstajata dve domnevi o tem, kaj ta osnova pomeni: - mlajša domneva pravi, da je praslovanska beseda »Slovjene« najprej pomenila »prebivalci ob reki«, - starejša domneva pa pravi, da je ime ljudstva »Slovjene« izpeljano iz praslovanskega izraza »slovo«, ki v slovanskem jeziku pomeni »beseda«. Ta domneva je pomensko bolj utemeljena. Ime ljudstva »Slovjene« je torej pomenilo: ljudje, ki znajo govoriti tako, da jih je mogoče razumeti in oni nas razumejo. Tiste, ki jih niso razumeli, pa so Slovani imenovali »Nemci«, torej za Slovane »nemi ljudje« (prim. M Snoj, *Slovenski etimološki slovar*, MK, Ljubljana 1997, 582).

Slovenci kot ljudje besede smo kot kristjani častilci Besede

Po izvoru imena smo Slovenci LJUDJE BESEDE. Ker smo pojem besede vključili v svoje ime, smo že na zgolj človeški ravni na poseben način častilci besede.

Izraz »beseda« ima tudi svojo krščansko vsebino. Najbolj je beseda počaščena v Svetem pismu, kjer kot »Beseda« postane oznaka za samega učlovečenega Božjega Sina. »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog« (Jn 1,1). Beseda, ki jo izgovarja Bog, je On sam. Svetopisemsko oznanilo imenujemo Božja beseda. Ta govori tudi prek nesebičnih dobrih del ljudi. Ta krščanska vsebina pojma »beseda« pokristjanjuje tudi slovansko in slovensko ime.

Slovenci kot »sveti ostanek«

Božja beseda v Svetem pismu vedno znova govori o »svetem ostanku«. Ostanek je »svet«, ker je zdržal uničevalni pritisk in je znamenje zvestobe, ki je Božja lastnost. Samo Bog je absolutno zvest.

Slovenci smo v dvojnem smislu »sveti ostanek«:

1. S Slovenci pri Novgorodu, s Slovinci na Pomorjanskem, s Slovaki in Slavonci smo ohranili v svojem imenu ime Starih Slovanov.

2. Današnje slovensko jezikovno ozemlje, kaj šele današnja slovenska država, je samo še drobec od nekdanjega ozemlja, ki je v Rimskem cesarstvu segalo od Vindelicije izpod izvira Donave v globino Panonskega nižavja, od Donave do dna Istre in pred naselitvijo Hrvatov do konca kasnejšega hrvaškega jezikovnega ozemlja. Drobci, ki je še naš, po svetopisemsko lahko rečemo »sveti ostanek«. Nanj smo ponosni. Za nas je to v resnici posvečen Božji dar, ki smo ga prejeli in ga bomo varovali kot punčico svojega očesa.

Slovenski kristjani bomo radi dejavno prisluhnil klicu Božje besede, ki nas k temu vabi. V Evropski skupnosti smo navzoči kot glas, beseda, pesem viharnika. Nekoč je bilo to mogočno košato drevo, danes je njegov »sveti ostanek« samo še okleščen viharnik, ki nepremagljivo vztraja. Kot pesem viharnika imamo še zlasti po komunistični kalvariji Evropi kaj povedati.

Sedaj pa k viharnikovim koreninam!

Helmolts Weltgeschichte: Slovenci praprebivalci na svojih tleh

Slovenci smo nagnjeni k tako hudim rečem, kot je samozaničevanje, hlapčevski odnos do drugih narodov, medsebojno onemogočanje, zatajevanje lastne zgodovine. Tako ni čudno, da vedo tujci o nas povedati veliko več dobrega, kot mi sami.

Zato sem se odločil, da tu navedem, kaj o nas trdi Svetovna zgodovina – »Helmolts Weltgeschichte«, ki je izhajala v nemškem, angleškem in ruskem jeziku.

Da ne bi imeli do nje predsodkov, naj jo kratko predstavim: Helmolts Weltgeschichte je velika nemška svetovna zgodovina, ki obsega devet zajetnih knjig. Prvič so jo tiskali v letih od 1899 do 1907. Zatem so jo ponatiskovali. Sam imam v rokah izboljšane ponatise z letni-

cami od 1913 do 1924, torej iz obdobja pred Hitlerjem. Izdajatelj je Bibliografski institut v Leipzigu. Že leta 1901 je celotno delo začelo izhajati v angleškem prevodu v Londonu, leto kasneje, 1902, pa še v ruskem prevodu St. Petersburgu. Tako je *Helmolts Weltgeschichte* skoraj istočasno izhajala kar v treh svetovnih jezikih, kar je dokaz, da gre za izredno pomembno znanstveno delo na svetovni ravni. Suvereno podaja spoznanja zgodovinske znanosti, kot se za delo z naslovom *Svetovna zgodovina* spodobi. O Slovincih piše Wladimir Milkovicz in se sklicuje tudi na velikega strokovnjaka za slovansko pradavnino – Jožefa Šafarika.

V tej svetovni zgodovini najdemo odgovore na vprašanja: Ali smo se Slovenci od kod priselili ali pa smo praprebivalci tu, v srcu Evrope? Od kdaj obstajata imeni Slovenci, Slovenija? Katere različice imena Slovenija nastopajo? Kako razločevati uporabo istih besed za Slovane in Slovence in uvideti, da gre v določenem konkretnem primeru za Slovence, Slovenijo, slovenski jezik? Na kakšen način govorijo stari zgodovinski dokumenti o Sloveniji, Slovincih in slovenskem jeziku?

»Helmolts Weltgeschichte« nam postreže s popolnoma drugačnim zgodovinskim poročilom o Slovincih, kot pa smo ga vajeni. Izreka nekatere trditve, ki jih v slovenskem zgodovinoписju ne najdemo, so pa izredno pomembne za naš zgodovinski spomin in potrebno samozavest. Take trditve so:

1. Predniki Slovencev so slovanski praprebivalci Srednje Evrope.
2. V Rimskem cesarstvu so predniki Slovencev živeli v provincah: Vindelitia, Raetia, Noricum, Pannonia, Istria.
3. Imena »Slovenia«, »Sclavinia«, »Sklavinia« in »Slavinia« so obstajala že pred 1400 in več leti.
4. Ime »Slovenia« je obstajalo že pred naselitvijo Hrvatov, torej pred letom 626 po Kr. Celotno današnje hrvaško jezikovno ozemlje je pred naselitvijo Hrvatov pripadalo Slovcem in se je imenovalo »Slovenia«.
5. Cesar Oton III. (+1002) je pred tisoč leti omenjal Slovenijo z izrazom »Sclavinia«.

Slovani – praprebivalci Evrope

Slovani in z njimi predniki Slovencev so tako kot Kelti, Grki, Rimljani in Germani pradačni prebivalci Evrope na tistih tleh, kjer so v glavnem še danes avtohtoni prebivalci (4. zv., 320). Že kmalu po začetku štetja po Kristusu omenjajo Slovane rimski in grški pisatelji. Rimski jih v latinskem jeziku imenujejo »Veneti«, grški pa v grškem jeziku »Venetoi«. Rimski pisatelj Plinius jih omenja leta 79 po Kr. Tacitus 100 po Kr., grški pisatelj Ptolemaios pa 175 po Kr. Vsi trije poznajo Slovane in vedo, kje so naseljeni (4. zv., 320). (Op.: Homer omenja »Enetoi«)

Če navedbe imen za Slovane v 1. st. po Kr. v *Helmolts Weltgeschichte* primerjamo z navedbami pri M Kosu (*Zgodovina Slovencev* 1933), vidimo da ta navaja za Slovane v 1. st. po Kr. imena »Vinedi« in »Venedi«, za ime »Veneti« pa kakor da ne ve.

V 6. st. po Kr. obširneje poroča o Slovanih bizantinski pisatelj Prokopios, pa tudi zgodovinar Gotov Jordanes. Od takrat je vedno več poročil o slovanskih ljudstvih.

Na Balkan so se od slovanskih narodov priselili s severa Hrvatje in Srbi: Hrvatje med

leti 626 do 634, Srbi pa kmalu za tem. Bolgari so prišli iz Azije in se spojili s slovanskim prebivalstvom. Postali so Slovani, a ohranili so ime. Konec 7. st. so ustanovili državo.

Bizantinski pisatelji so po končani naselitvi Hrvatov, Srbov in Bolgarov na Balkanskem polotoku vse te narode skupaj omenjali kot Slovane. Predvsem so uporabljali ime »Slavus« ter drugače »Slavinus«, »Stlavus«, »Sclavus«, »Slovanus«, itd.

Germanski pisatelji pa Slovane z naslonitvijo na izraz »Veneti« imenujejo »Winden« z enačicami: »Wenden«, »Windi«, pa tudi »Indi« ter »Anti«. To ime morda pomeni dinasti. Prokopios tudi poroča, da so se Anti od nekdaj imenovali Spori, kar je povezano z imenom Srbi.

Slovenci – praprebivalci Evrope

Ali smo Slovenci prišli od drugod ali pa smo starodavno, avtohtono ljudstvo tu, v srcu Evrope?

V šoli so nas učili in tako učijo še danes, da smo Slovenci prišli od drugod. Ta trditev nima podlage v nobenem zgodovinskem dokumentu, pač pa sta jo proizvedli dve ideologiji: ideologija nemškega nacionalizma, ki izvaja nad nami germanizacijo in nas zato hoče prepričati, da smo priseljenci; ter ideologija panslavizma, ki nas hoče prepričati, da smo sem prišli izza Karpatov, kar naj nam bi bolj utrdilo zavest, da smo povezani z velikim ruskim narodom. Slovenci naj bi se naselili v Slovenijo po letu 568, ko so Langobardi odšli iz Panonije v Italijo. Še zbornik ob 10 - letnici slovenske države, »Od sanj pa do resničnosti, Razvoj slovenske državnosti«, ki je izšel maja 2001, nadaljuje s trditvijo brez dokaza, »da so se Slovani konec 6. st. naselili v porečja vzhodnoalpskih rek« (str. 2).

»Helmolts Weltgeschichte« suvereno podaja zgodovinsko dejstvo o tem, da smo Slovenci od nekdaj na svojih tleh. Razlikuje med imeni, s katerimi so Slovane imenovali latinski in starogrški pisatelji (Veneti, Venetoi), ter imeni, ki jih z njimi v omembah imenujejo bizantinski pisatelji (Slavus, Slavinus, Stlavus, Sclavus, Slovanus, itd.). V naslednji trditvi o Slovencih v času Rimskega cesarstva »Helmolts Weltgeschichte« ne uporabi latinskega ali grškega poimenovanja, ampak v nemščino prevedeni domači imeni »Slovani« in »Slovinci«:

»Tisti rodovi, ki so bili naseljeni v starih rimskih provincah *Pannonia*, *Noricum*, *Raetia*, *Vindelitia*, so se imenovali s skupnim imenom *Slovani* ali *Slovinci* (Slawen oder Slowenen)« (4, 321) (imena poudaril R. K.).

Ne pojasni pa, ali v razlikovanju med Slovani in Slovenci na področju imenovanih rimskih provinc vidi drugače istega pomena ali pa ji izraz Slovenci že v starem veku pomeni poseben narod, saj nikjer ne trdi, da bi se Slovani imenovali Slovenci še kje drugje. »Slovinci« (»Slowenen«) so torej po smislu citirane trditve v »Helmolts Weltgeschichte« nosili ime »Slovinci« že v starem veku pod Rimskim cesarstvom in ugotavlja, da danes edini od Slovanov nosimo ime Slovenci (»die ... heute den Namen Slowenen allein fuehren«). Torej ime, podobno slovanskemu praimenu. S tem pa nakazuje, da se ravno v slovenskem narodu ohranja najstarejše jedro slovanstva.

Kdo so Slovenci v Rimskem cesarstvu? »Slovinci« (»Slowenen«) so »slovanski praprebivalci« (»slawische Ureinwohner«) starih rimskih provinc z imeni: »Pannonia, Noricum, Istria itd.« (4, 360). Tu »itd.« pomeni še imeni: Raetia in Vindelitia (gl. 321). Te rimske province,

poseljene s Slovenci, so ležale v Srednji Evropi. Vindelitia je ležala pod izvirom Donave, Raetia na področju današnje Švice, Noricum na področju današnje Avstrije, Pannonia na področju današnje Slovenije in velikega kosa Panonske nižine. »Helmolts Weltgeschichte« ne omenja mnenja, da bi Slovenci prišli od drugod. Zato polemike o tem ne pozna.

Vprašanje, ki ostane, je, kje so viri za trditev, da je ime »Slovenci« obstajalo že v Rimskem cesarstvu. Ker to trdi odlično znanstveno delo svetovnega pomena, je naša ponižnost puklasta, če za tako trditev sploh slišati nočemo. Poklicani smo, da iščemo vire. Tu pa odkrijemo, da je že samo praslovansko ime »Slovjane« bolj podobno imenu »Slovenci« kot pa imenu »Slovani«. To pa pomeni, da v svojem imenu ohranjamo praslovansko ime. Tega sta se očitno zavedala tudi cesarja Oton II. in Oton III. pred tisočletjem, ko omenjata Slovence, ne Slovane z izrazom »Sclavi« v izrazu »lingua Sclavorum«, kar seveda ne pomeni »jezik Slovanov«, ampak »jezik Slovencev«, ki ga govorijo v Gorici, Solkanu in ob reki Vipavi. O tem podrobneje kasneje.

Imena »Slovenia«, »Sclavinia«, »Sklavinia« in »Slavinia« - pred 1400 in več leti

Po »Helmolts Weltgeschichte« smo torej Slovenci praprebivalci na velikem kosu Srednje Evrope pod Rimskim cesarstvom. Ne govori, da so Veneti predniki samo Slovencev, pač pa pravi, da je izraz »Veneti« v besedilih latinskih pisateljev ime za Slovane. Istočasno pa slovansko ljudstvo v imenovanih provincah Rimskega cesarstva imenuje »Slovenci« in mu pripisuje enako avtohtonost na svojem ozemlju kot drugim prastarim evropskim narodom.

»Slovenia« pred letom 626

Pred naselitvijo Hrvatov je tudi vse kasnejše hrvaško jezikovno ozemlje nosilo ime »Slovenia« (4. zv., str. 328). Helmolts Weltgeschichte se sklicuje na bizantinskega cesarja z imenom Konstantinos Porphyrogenetos, ki poroča, da so Hrvatje prišli s severa, premagali Avare okoli leta 626 (4. zv., str. 327) in se naselili med Slovence leta 634 (4. zv., str. 333). »Celotno ozemlje, ki so ga zasedli Hrvatje, in se imenuje po njih, je pred tem pripadalo Slovcem in se je imenovalo SLOVENIA (poud. R. K.). Sčasoma so se tod slovenski rodovi spojili s hrvaškimi. Danes na stare lastnike in na panonsko slovensko kraljestvo spominja le še ime 'Slavonija' (...) ter ime 'slovaškega rodu' (...)« (4. zv., str. 328).

»Enciklopedija Slovenije« ne pozna tega podatka, ki ime »Slovenia« postavlja kar na začetek. Pač pa za slovensko ozemlje omenja za konec 6. in začetek 7. st. ime »Sclavinia« (zv. 11, 1997, 165, P. Št. /= Peter Štih/ Slovenci). »Helmolts Weltgeschichte« pa pravi, da je bila v 7. st. po Kr. končana slovanska kolonizacija Balkana in od tedaj bizantinski pisatelji ves Balkan imenujejo »Sklavinia« (4. zv., str. 322). Vendar so uporabljali tudi ime »Slavinia« (zv. 4, str. 324).

»Enciklopedija Slovenije« pod geslom »Slovenci« za slovensko ozemlje ob koncu 6. in začetku 7. st. navaja pet latinskih imen: »Sclaborum provincia«, »Sclavorum regio«, »Sclavorum patria«, »partes Sclavorum«, »Sclavinia«.

Z imenom »Sclaborum provincia« Pavel Diakon označi vzhodnotirolski in koroški prostor za konec 6. st. Za drugo četrtino 7. st. pa isti pisatelj isti prostor označi z imenom »marca Vinedorum«, ki ima svojega kneza Valuka (duc Vallucus). Najbrž je bila vključena v Samovo plemensko zvezo.

Z imenom »Sclavorum patria« Pavel Diakon označi ozemlje, ki ga imenuje tudi Karniola in se je kot politična tvorba Karniolcev vzpostavilo okrog leta 800. Leta 820 frankovski državni anali omenjajo »Carniolenses, qui circa Savum fluvium habitant« (Karniolci, ki prebivajo krog reke Save).

Latinsko ime »Sclavinia«, ki po latinskem slovarju pomeni »romarski plašč«, verjetno ne izhaja iz tega pomena, ampak je moglo nastati na podlagi domačega imena »Slovenia«, ki je po omenjeni navedbi v »Helmolts Weltgeschichte« obstajalo že pred prihodom Hrvatov. Ime »Slovenija« je tako za področje, naseljeno s Slovenci, kot latinsko ime »Sclavinia« samo latinizirano zapisano slovensko ime »Slovenia«. V »Enciklopediji Slovenije« ni naveden niti en dokument, v katerem je navzoče ime »Sclavinia«. Za izraz »Slovenia« iz istega časa pa »Enciklopedija Slovenije« sploh ne ve.

Milko Kos opiše meje »Skлавинije« v 9. st.: Šle so pred vrati Trsta, Krmina, Čedada, Hrmina, prek povirja Drave, Mure, Aniže ter Traune na zahodu. Na severu do Donave in preko nje, na Vzhodu pa do Bakonjskega gozda in Blatnega jezera. Te meje povedo, da je do 9. st. Slovenija izgubila že tretjino nekdanjega antičnega ozemlja: ozemlje nekdanje Vindelicije, nekdanje Retiae in ozemlje, na katerega so se naselili Hrvatje.

Od 9. st. do danes je Slovenija izgubila kar dve tretjini ozemlja Sclavinije iz 9. st. Danes narodnostna meja na zahodu teče od Dragonje do Kanalske doline kakor že v 11. st.; na severu pa gre od Šmohorja v Ziljski dolini mimo Dobrača, izliva Zilje v Dravo, med Osojskim jezerom in zahodnim delom Vrbskega jezera, južno od Celovca, po južnem pobočju Svinjske planine, ob Dravi pri Labodu, preko grebenov Kozjaka, ob severnem podnožju Slovenskih goric, mimo Radgone, Rabe zahodno od Monoštra do Dolnje Lendave.

Dokumenti cesarjev Otona II. in Otona III., v katerih so omenjeni Slovenija, Slovenci in slovenski jezik

Helmolts Weltgeschichte navaja le enega od teh dokumentov, ki Slovenijo omenja z izrazom »Sclavinia«. To je Evangeliarij Otona III. [Cim. 58] (Bavarska deželna knjižnica, München); L. v. Kobell, *Kunstvolle Miniaturen und Initialen aus Handschriften des 4. bis 16. Jahrhundert* (München 1890sl.); *Helmolts Weltgeschichte* 5, Leipzig 1924, 234).

Vendar najdemo izraz »Sclavinia« še v dveh dokumentih Otona III. (980-1002):

Miniatura iz Relikviarija Otona III. (Bavarska deželna knjižnica, München, lateranski rokopis 4453; glej: *Človek in čas 5, Pozni srednji vek*, MK, Ljubljana 1998. Italijanski original izšel v Milanu 1994);

Rokopis Otona III. iz leta 997 (prim. G Holmes, *The Oxford Illustrated History of Italy*, Oxford University Press, 2001, s. 43).

Dokument, v katerem cesar Oton III. omenja Slovence in slovenski jezik, pa je: Darovnica Otona III. oglejskemu patirarhatu z dne 28.4.1001 (v: *Jako stara vas na Goriškem je Solkan, zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*, Solkan 2001, str. 22).

»Sclavinia« v dokumentih cesarja Otona III.

V navedenih treh zgodovinskih dokumentih cesarja Otona III. so našete in v podobah žena, ki prinašajo cesarju dajatve, simbolizirane štiri dežele, podrejene Svetemu rimskemu cesarstvu. Tri od njih so bile kraljevine: ITALIA (to ime je v tretjem dokumentu, medtem ko je v prvih dveh zapisano ROMA), GALIA in GERMANIA. Cesar je bival v Rimu. Kraljestvo Italija je bilo v Severni Italiji, Kraljestvo Galia je obsegalo Lotaringijo, Kraljestvo Germania pa Nemčijo. Tri žene, ki simbolizirajo ta tri kraljestva, imajo na glavah kraljevske krone.

Četrta žena pa nosi vojvodsko čelado. Dežela, ki jo simbolizira ta žena, je v vseh treh dokumentih imenovana »SCLAVINIA«. Torej Slovenija.

Ali je »Sclavinia« v dokumentih cesarja Otona III. res Slovenija?

Prvi razlog za to, da je to res, je dejstvo, da je uporaba imena »Sclavinia« za slovensko ozemlje izpričana že 400 let preje, ob koncu 6. in ob začetku 7. st., kot sem že omenil.

Drugi razlog: latinizirani izraz »Sclavinia« je očitno nastal iz domačega »Slovenia«, ki je obstajalo že pred prihodom Hrvatov.

Tretji razlog: »Sclavinia« je v vseh treh dokumentih simbolično upodobljena kot vojvodina. Od 976 do 1002 je dejansko obstajala velika vojvodina, ki je obsegala vse tedanje s Slovenci naseljeno ozemlje, razen Prekmurja, in jo zgodovinarji imenujejo Velika Karantanija.

Četrty razlog: ker je »Sclavinia« v cesarjevih dokumentih predstavljena kot dežela znotraj Svetega rimskega cesarstva, ne more pomeniti ne Balkanskega polotoka ne kakega drugega ozemlja zunaj Svetega rimskega cesarstva v tistem času.

Peti razlog: »Sclavinia« v dokumentih Otona III. ne more pomeniti »Slavonije«. Hudo napako je zagrešila italijanska svetovna zgodovina v 9 knjigah, ki je izšla v originalu 1994, v slovenskem prevodu pa 1998 (*Človek in čas, 5, Pozni srednji vek*, MK, Ljubljana 1998), kjer je »Sclavinia« iz dokumentov Otona III. prevedena kot »Slavonija«. Slavonija tedaj ni bila znotraj Svetega rimskega cesarstva, pač pa je pripadala Madžarom.

Šesti razlog: »Sclavinia« v dokumentih Otona III. ne more biti področje vzhodno od Labe. Da naj bi cesar v dokumentih mislil na to področje, namreč trdi G Holmes v knjigi »The Oxford illustrated History of Italy«, The Oxford University Press, Oxford 2001, 43.

Ozemlje vzhodno od Labe je takrat spadalo pod Poljsko. Laba je bila takrat zgodovinska meja med Nemčijo in Poljsko. Leta 1000 pa je bil cesar Oton III. celo na obisku na Poljskem. Romal je na grob sv. Vojteha v Gnezo. Ob tej priložnosti je poljskega kneza Boleslava I. priznal za »brata«, »prijatelja« in »zaveznika«, »patricija«, s čimer je Boleslav I. prenehal biti vazal cesarstva in je postal popolnoma samostojen vladar. Pred tem je cesar Oton III. pri papežu dosegel ustanovitev samostojne cerkvene pokrajine na Poljskem in ustanovitev petih škofij (prim. *Helmolt's Weltgeschichte*, zv. 6, 125). Torej: sam cesar je s tema dvema posegoma Poljski izbral popolno samostojnost. Zato je absurdna Holmesova trditev, da naj bi bilo ozemlje vzhodno od Labe ena od štirih podrejenih dežel znotraj Svetega rimskega cesarstva. Tudi imena »Sclavinia« za to področje nisem nikjer zasledil.

»Sclavinia« v dokumentih cesarja Otona III. torej pomeni vojvodino Veliko Karantanijo. Kako je ta nastala?

V prvi polovici 10. st. so Madžari zasedli precej nemškega in pri tem tudi slovensko ozemlje. Leta 955 so Nemci Madžare odločilno premagali in zatem na področju, kjer so bili naseljeni Slovenci, ustanovili mejne krajine ali mejne grofije: vse od Donave do Jadrana: 1. Vzhodna krajina, 2. Karantanska krajina, 3. Podravska krajina, 4. Savinjska krajina, 5. Kranjska krajina, 6. Istra, 7. Furlanija. Prekmurje pa je ostalo v Madžarskem kraljestvu.

Do leta 976 so sedmere krajine spadale pod bavarskega vojvodo. Ker pa se je ta povzeloval s Čehi in Poljaki zoper cesarja Otona II., ga je ta odstavil, vojvodino pa razdelil na dve: vojvodino Bavarsko in vojvodino Karantanijo.

Vojvodina Karantanija je obsegala šest mejnih krajin, edino Vzhodna krajina je ostala pod Bavarsko. To vojvodino Karantanijo zgodovinarji imenujejo Velika Karantanija. Leta 976 smo Slovenci z njo dobili politično tvorbo, ki je združevala vse tedanje veliko slovensko ozemlje, razen Prekmurja. Prebivalstvo je bilo v večini slovensko.

Zato ni nič čudnega, da cesar Oton III. v treh dokumentih Veliko Karantanijo imenuje »Sclavinia«. Ta cesar, ki je bil samo po očetu Nемец, po materi pa Bizantincec, je v navedenih treh dokumentih, v katerih našteva sebi podrejene dežele v cesarstvu, Nemčijo navajal šele na tretjem mestu; na prvem kraljestvo Italijo, ker je sam bival v Rimu, na drugem Galijo, ki je bila kraljestvo Lotaringija, na četrtem pa vojvodino Sclavinijo (žena, ki jo prisposodblja, ima na glavi vojvodsko čelado).

Zelo izobražen cesar in organizator krščanske Evrope pred 1000 leti z imenom »Sclavinia« priznava prebivalce te dežele kot avtohtono ljudstvo.

Razpad Velike Karantanije

Zakaj je leta 1002 Velika Karantanija razpadla? Tega leta je umrl cesar Oton III., ki je bil tik pred poroko in še ni imel otrok. Tedanji koroški vojvoda Henrik je bil hkrati tudi bavarski vojvoda. Postal je nemški kralj in kasneje tudi cesar Svetega rimskega cesarstva, cesar Henrik II. Cesar Henrik II. je bil celo slovenske krvi. Stari oče svete Eme, ki mu je bilo ime Svetopolk, je bil tudi cesarjev sorodnik (*Leto svetnikov II*, 1970, 666).

Vendar je prav ta cesar razdelil Veliko Karantanijo, Sclavinijo. Zakaj je to storil? Do Slovencev ni kazal nobenega sovraštva. Zavedal pa se je nevarnosti politične moči vojvode s tako velikim ozemljem, kot je bila Sclavinija.

Koroški vojvoda je za njim postal Oton iz Wormsa, vendar mu je Herik II. pustil samo ožjo Koroško, ostalih pet mejnih krajin, ki so do leta 1002 sestavljale Veliko Karantanijo, pa je vsako posebej direktno podredil nemški kraljevi kroni. S tem je razdelil Slovenijo, dotlej združeno znotraj ene vojvodine. Koroška, Štajerska, Kranjska in druge krajine s slovenskim prebivalstvom so s tem izgubile medsebojne stike. Zato so se začele odtujevati.

Prve znane omembe slovenskega jezika

Čeprav *Helmolt's Weltgeschichte* ne govori o slovenskem jeziku, pa vendar lahko rečemo, da zapiše prvo slovensko besedo »Slovenia«, ki se je glasila tako, kakor se še danes, že daleč

pred nastankom posebnega slovenskega jezika. Gre za čas že pred prihodom Hrvatov med leti 626-634 po Kr. na njihovo današnje jezikovno ozemlje s takratnim imenom Slovenija in med tam naseljene Slovence.

Leta 777 se omenja »med Slovenci pri Kremismuenstru« v današnji Zgornji Avstriji »*jopan qui vocatur Physo*« (župan z imenom Fiso). To navaja Milko Kos v *Zgodovini Slovencev* (1933, 89) in pojasnjuje: »Najstarejši zapisani podatek za besedo župan nam je ohranjen prav s slovenskega ozemlja«.

Preseneča nas papež Hadrijan II., ki 868-869 izda dovoljenje »*Usum Slovenicae linguae post Romanam in cultu divino*« (»Uporaba slovenskega jezika za rimskim /latinskim, op. R. K./ v bogoslužju«). Čeprav papežev izraz »*lingua Slovenica*« lahko dobesečno prevedemo kot »slovenski jezik«, vemo, da je papež s tem izrazom mislil na »slovanski jezik«, saj uporabi tudi izraz »*lingua vestra*« (»vaš jezik«), čeprav besedilo naslavlja na politične voditelje Češke, Moravske in Panonije (»Rastislavu, Svetopolku in Koclju«), ki jim pošilja nadškofa »Metoda« (*Acta ecclesiastica Sloveniae* 7, Teološka fakulteta v Ljubljani, Inštitut za zgodovino Cerkve, Ljubljana 1985, 89-90).

Iz leta 970 je prvo znano ime za slovenski jezik kot jezik slovenskega naroda »*lingua Sclavanisca*«. Ta podatek navaja Milko Kos (*Zgodovina Slovencev, Od naselitve do reformacije*, Jugoslovanska knjigarna Ljubljana 1933, 88), vendar pa nič ne omeni, kje je to zapisano.

23. 11. 973 cesar Oton II. v darovnici freisinškemu škofu Abrahamu v latinščini zapiše v opisu posesti, ki mu jo daje: »od izvira potoka, kateri se po slovensko kliče Žabnica« (*Od sanj do resničnosti, Razvoj slovenske državnosti*, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2001, 246).

28. 4. 1001 cesar Oton III. v darovnici, izdani v Ravenni »oglejski Cerkvi in njenemu voditelju patriarhu Johannesu (Janezu) in njegovim naslednikom«, poklanja »*medietatem unius castelli quod dicitur Siliganum et medietatem unius ville que Sclavorum lingua vocatur »Goriza«*« (»polovico gradu, ki se imenuje Solkan, in polovico vasi, ki se v jeziku Slovencev imenuje Gorica«).

Cesar torej hkrati imenuje slovenski narod in slovenski jezik. Slovenski jezik torej omenja tako, da ga ne označi s pridevnikom, ki ga poznamo iz leta 970, ampak s samostalnikom »Sclavi«, kar tu pomeni »Slovenci«, in sicer z 2. sklonom množine tega samostalnika – »Sclavorum« (»Slovencev«). Torej »Sclavorum lingua« - »jezik Slovencev«.

P. Štih »Sclavorum lingua« prevaja z »jezik Slovanov« (»v jeziku Slovanov«) (P. Štih, Solkan in njegovo zaledje okrog leta 1000, v: *Jako stara vas na Goriškem je Solkan, zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*, 2001, 22).

Zakaj prevod besed »lingua Sclavorum« z besedami »jezik Slovanov« ni pravilen?

Če cesar ne bi navedel ozemlja, na katerem je živelo ljudstvo, ki nam ga predstavi z imenom »Sclavi«, in če jezik »lingua Sclavorum«, ki ga je po cesarjevem pričevanju govorilo ljudstvo na tem ozemlju, ne bi bil izpričano slovenski, ampak slovanski, bi bilo možno besedo »Sclavi« prevesti z besedo »Slovani«. Vendar konkretne okoliščine, ki jih cesar v darovnici navaja, tega ne dovoljujejo. Besedi »Sclavorum lingua« se v darovnici direktno nanašata na jezik, ki so ga govorili ljudje na ozemlju, na katerega se nanaša darovnica. To ozemlje je v cesarjevem dokumentu ozemlje med rekama Vipavo (jug) in Sočo (zahod) in se na njem

nahajata Solkan in Gorica, sega pa do Vrtovina na vzhodu in do hribovja (iuga Alpium) na severu. Na tem ozemlju so leta 1001 živeli Slovenci s svojim slovenskim jezikom in ne nediferencirani Slovani izpred slovenske etnogeneze s svojim slovanskim jezikom.

Neovrgljiv dokaz, da je leta 1001 obstajal slovenski jezik, so Brižinski spomeniki, za katere so znanstveniki ugotovili, da so nastali okrog leta 1000 ali že prej. Napisani so namreč v karolinški minuskuli v obliki, ki je značilna v času prehoda 10. v 11. stoletje. Ta način pisave je torej dokaz za čas njihovega nastanka. Vendar je ugotovljeno, da gre za prepise veliko starejših predlog. Že dvesto let prej je namreč cesar Karel Veliki prek škofijskega zbora v Aachnu izposloval zakon, po katerem so morali škofje in duhovniki vernike učiti moliti, jim pridigati in jih spovedovati v domačem jeziku (prim. France Bernik, *Začetek slovenske jezikovne identitete*, v: *Zbornik Brižinski spomeniki*, SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, Ljubljana 1996, str. 9).

Od starocerkvene slovanščine sv. bratov Cirila in Metoda se Brižinski spomeniki razlikujejo jezikovno in po črkopisu. Starocerkvena slovanščina je slovanski jezik, pisan v glagolici, Brižinski spomeniki pa so napisani v slovenskem jeziku in v latinici, pisani v karolinški minuskuli. So prvi latinični rokopis kakega slovanskega naroda.

Brižinski spomeniki so se ohranili v škofovski bogoslužni knjigi v Freisingu. Ker so uvezeni v tako pomembno knjigo, zato so se tudi ohranili. Za misijonarji pa ni ostalo nobenih besedil, ki so jih uporabljali. Navzočnost slovenskih besedil v škofovski bogoslužni knjigi freisingškega škofa je dokaz, da je škof med slovenskim ljudstvom uporabljal slovenski jezik. To pa pomeni, da je dobro vedel, na katerem ozemlju živijo Slovenci in da imajo svoj poseben slovenski jezik, različen od jezikov drugih slovanskih narodov, saj ga je tudi sam uporabljal.

Cesar Oton III. je bil tesno povezan s papežem in škofi, zato ni nobenega dvoma, da je vedel za škofovo uporabo slovenskega jezika na ozemlju Slovencev. Vedel je za Slovence in slovenski jezik, saj je bila Sclavinia (Slovenija) ena od štirih političnih enot cesarstva. Cesar je v listini uporabil nekaj potujčenih besed slovenskega izvora in eno samo popolnoma nepotvorjeno, namreč »Gorica«. In ob tej je čutil za potrebno, da posebej pojasni, da je to beseda slovenskega jezika.

Nadaljnji razlog za to, da besed cesarja Otona III. »Sclavorum lingua« ne smemo prevesti z besedami »jezik Slovanov«, je to, da živega jezika Slovanov takrat ni več bilo, pač pa so obstajali slovanski narodi in njihovi živi jeziki. Brižinski spomeniki dokazujejo, da je bila slovenščina tedaj živ samostojen jezik. Zato prevod »jezik Slovanov« za čas leta 1001 ne ustreza zgodovinski resničnosti.

Svetovna zgodovina »Helmolts Weltgeschichte« hvali Slovence, da smo edini od slovanskih narodov v svojem imenu ohranili ime, podobno imenu Starih Slovanov. Vsi drugi slovenski narodi so si nadeli drugačna imena. Za Slovake in Slavonijo pa pravi, da sta le ostanka nekdanjega slovenskega Kocljevega kraljestva.

Ker smo Slovenci za domovino, narod in jezik ohranili slovanskemu podobno ime, potem enak latinski izraz, kadar se nanaša na slovensko ozemlje, pravilno prevedemo tako, da se razločno nanaša na Slovence.

Sklep

Hvaležni Bogu za našo mlado državo Slovenijo, ki smo jo po slabih trinajstih letih suverenosti tvegali vključiti v Evropsko skupnost, smo ponosni na pravadno zgodovino Slovenije, slovenskega naroda in slovenskega jezika na teh tleh. Čeprav smo v Rimskem cesarstvu pomenili veliko srce Evrope, ki je utripalo od izpod izvira Donave do Blatnega jezera, smo se znotraj tega razsežja vedno bolj zmanjševali. Ker nismo bili agresivno bojeviti, so na naših tleh ustvarjali države drugi in nas politično zasužnjevali, vendar smo še danes globoko zakoreninjeni tu kot viharnik, ki ga vendarle vsa lomljenja skozi zgodovino niso mogla uničiti. Uničevala pa so močnejše in brutalnejše, okupatorske narode. Madžarom je en sam zlom leta 955 vzel dve tretjini ozemlja, ki so ga brutalno vzeli drugim, tudi nam. Avare, tudi naše okupatorje, je en sam poraz leta 626 pred Bizancem tako zlomil, da se jim je v kratkem času sesulo vse tako popolnoma, da so kot narod izginili iz zgodovine, čeprav so imeli pred zlomom že tako veliko ozemlje, kot ga je imela kasnejša Avstroogrška monarhija.

Blagor miroljubnim. Zgodovina nam priča, da je v miroljubnosti naša karizma. Državljanska vojna in komunistična revolucija je bil velik greh zoper to karizmo. »Bolje je, da padajo drevesa kot pa možje in fantje; mi bomo raje vse reševali s pogovori,« je rekel slovenski krščanski politik na ministrskem položaju, ko so Hrvatje brutalno podirali slovenska drevesa na Snežniku in jih odvažali. Kakšen drug narod bi takega politika od jeze ubil. Naš narod pa ga je, ko je slišal to izjavo po televiziji, hvalil. In zaslužen. Nihče ni padel, ne Hrvat ne Slovenec. Drevesa pa bodo prej ali slej spet veselo zrasla na slovenskih tleh.

Literatura

1. M Snój, *Slovenski etimološki slovar*, MK, Ljubljana 1997, 582
2. *Helmolts Weltgeschichte* (izhajala v nemškem /Leipzig z začetkom 1899/, angleškem /London z začetkom 1901/ in ruskem jeziku /St. Petersburg z začetkom 1902/), izdal Bibliographisches Institut Leipzig, devet zvezkov, prvi natis od 1899-1907, tu so uporabljeni ponatise, in sicer 4. zv. iz leta 1924, 5. zv. iz leta 1924, 6. zv. iz leta 1923
3. Constantini Imp. Porphyrogeneti, *De administrando imperio, liber de thematibus*, O upravljanju carstvom, prevod Nikola pl. Omašić, izdavač Avgust Cesarec, Zagreb 1994
4. M Kos, *Zgodovina Slovencev, Od naselitve do reformacije*, Jugoslovanska knjigarna Ljubljana 1933
5. *Od sanj pa do resničnosti*, Razvoj slovenske državnosti, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2001
6. *Enciklopedija Slovenije*, zv. 11, Ljubljana 1997, 165, P. Št. /= Peter Štih/ Slovenci
7. P Diakon, *Zgodovina Langobardov*, Obzorja, Maribor 1988
8. *Evangelijarij Otona III.* [Cim. 58] (Bavarska deželna knjižnica, München); L. v. Kobell, *Kunstvolle Miniaturen und Initialen aus Handschriften des 4. bis 16. Jahrhundert* (München 1890sl.); *Helmolts Weltgeschichte* 5, Leipzig 1924, 234
9. *Miniatura iz Relikviarija Otona III.* Bavarska deželna knjižnica, München, lateranski rokopis 4453; glej: *Človek in čas* 5, Pozni srednji vek, MK, Ljubljana 1998. Italjanski original izšel v Milanu 1994

10. Rokopis Otona III. iz leta 997; glej G Holmes, *The Oxford Illustrated History of Italy*, Oxford University Press, 2001, 43
11. Darovnica Otona III. oglejskemu patirarhatu z dne 28.4.1001 (v: *Jako stara vas na Goriškem je Solkan, zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*, Solkan 2001, 22).
12. *Človek in čas*, 5, Pozni srednji vek, MK, Ljubljana 1998; original je izšel 1994 (italijanska svetovna zgodovina v 9 knjigah)
13. G Holmes, *The Oxford illustrated History of Italy*, The Oxford University Press, Oxford 2001, 43
14. *Leto svetnikov II*, Zadruga katoliških duhovnikov 1970, 666
15. Hadriani II. Papae Epistolae spuriae vel dubiae, 1. (43); v: *Acta ecclesiastica Sloveniae 7*, Teološka fakulteta v Ljubljani, Inštitut za zgodovino Cerkve, Ljubljana 1985, 89-90
16. Listina, s katero je cesar Oton II. 23. novembra 973 podelil freisinškemu škofu Abrahamu nekatere dele svoje lastnine v vojvodini, ki se imenuje Carniola, v: *Od sanj pa do resničnosti, Razvoj slovenske državnosti*, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2001
17. Darovnica, ki jo je cesar Oton III. 28.4.1001 izdal v Ravenni »oglejski Cerkvi in njenemu voditelju patriarhu Johannesu (Janezu) in njegovim naslednikom«; v članku: P Štih, *Solkan in njegovo zaledje okrog leta 1000*, v zborniku: *Jako stara vas na Goriškem je Solkan, zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*, 2001, 22
18. F Bernik, Začetek slovenske jezikovne identitete, v: *Zbornik Brižinski spomeniki*, SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, Ljubljana 1996, 9

Povzetek

Za to razpravo sem se odločil ob *Helmolts Weltgeschichte* (1–9), Svetovni zgodovini, ki je pred sto leti izhajala hkrati v nemščini, angleščini in ruščini. To delo navaja, da je ime »Slovenia« obstajalo že pred prihodom Hrvatov leta 626 in da so se ti naselili na del ozemlja Slovencev in kot številčnejši so Slovence tam pohrvatili; da smo Slovenci praprebivalci rimskih provinc z imeni: *Vindelitia, Raetia, Noricum, Pannonia, Istria*; da smo Slovenci edini ohranili v svojem imenu ime Starih Slovanov, kajti Slovaško in Slavonijo ima za ostanke Kocljeve slovenske države. Stari latinski pisatelji so vse Slovane imenovali »*Veneti*«, grški pa »*Enetoi*«, tako tudi Slovence v imenovanih rimskih provincah. Vendar jim *Helmolts Weltgeschichte* pripisuje tudi ime »*Slowenen*« (»Slovinci«). Bizantinski pisatelji so se pri nazivanju Slovanov naslonili na slovanske izraze. Zato *Helmolts Weltgeschichte* tam najde ime »*Slovenia*«, izpeljanki »*Sklavinia*« in »*Slavinia*« v 7. st. po Kr., latinsko besedilo pa istočasno zapisujejo ime »*Sclovinia*«.

Pavel Diakon Slovence na Vzhodnem Tirolskem in na Koroškem konec 6. st. imenuje »*Sclabi*«, v drugi četrtini 7. st. po Kr. pa Vinedi. Okrog leta 800 so zanj Slovenci ob reki Savi »*Sclavi*« in dežela je »*Scclavorum patria*« (domovina Slovencev), hkrati pa jih imenuje tudi »*Carniolenses*« (»Karniolci«). Proti koncu 1. in na začetku 2. tisočletja sta cesarja Oton II. in Oton III. omenjala Slovence in slovenski jezik. »*Sclavinia*« v treh dokumentih Otona III. pomeni ozemlje Velike Karantanije. Štiri cesarju podložne dežele so upodobljene kot žene, tri s kraljevimi kronami na glavah (*Italia, Gallia in Germania*), četrta z vojvodsko čelado pa je »*Sclavinia*«. Prva znana slovenska beseda je »*Slovenia*« izpred leta 626. Iz leta 777 je znana beseda »*jopan*« (župan). Leta 868-869 uporabi papeška listina Hadrijana II. besede »*Slovenica lingua*« (»slovenski jezik«), a pomeni starocerkveno slovanščino. Iz leta 970 je izraz »*lingua sclavanisca*« (»slovenski jezik«). 23.11.973 cesar Oton II. za »*Žabnico*« in 28.4.1001 cesar Oton III. za »*Gorico*« pojasni, da gre za ime v »*jeziku Slovencev*« (»*lingua Scclavorum*«). To pomeni, da cesarske listine v času nastanka Brižinskih spomenikov priznavajo slovenski jezik in Slovence.